

Západ se ocitá v neřešitelné situaci, „řešit“ ji umí jen krví

- editor007 | 18. června 2024

SVĚT: Západ si nedokáže udržet mocenský status stojící na neomezené expanzi a nedovede si představit žádný alternativní model, protože sám sebe chápe jako poslední pravdu.

V současné historické fázi existuje znepokojivá kombinace dvou faktorů, které určují situaci Západu. Je to na jedné straně faktor strukturální a na druhé kulturní, píše italský filosof z milánské univerzity Andrea Zhok.

Strukturální faktor

Díky některým (evropským) inovacím, které umožnily rozhodujícím způsobem zvýšit průmyslovou výrobu a vojenské technologie, si Západ během posledních tří století zajistil postavení globálního hegemonu. V 19. století vnutil své zákony nebo smlouvy v podstatě celému světu. To vše se dělo ve světle ekonomického modelu, který strukturálně potřeboval neustále růst, aby mohl fungovat, a to včetně zajištění vnitřního míru.

Celý tento systém, který vzestupy i pády pokračuje až do 21. století, potřeboval konstantní ziskové marže, což rozhodujícím způsobem pohánělo dynamiku expanze Západu.

Krise rizikových hypoték (2007-2008) představovala podle autora značný problém pro udržení západní nadvlády nad demograficky, politicky a kulturně příliš velkým světosystémem. Západní koncepce rozvoje, založená na svobodné a decentralizované iniciativě, se dopustila řady fatálních chyb (finanční sféra má vyšší ziskové marže než průmysl, neustávající přesun výroby ze Západu do vzdálených zemí s nízkými mzdami).

Zrození nových velmocí nebo „protimocností“ v současném světě představuje nezměnitelný historický fakt, v jehož důsledku Západ stojí proti velmocenským rivalům se schopností klást mu účinný odpor v ekonomice i ve vojenství. Rusko-ukrajinská válka je další z oněch fatálních chyb - v okamžiku historického přechodu dotlačila Rusko do závazného spojení s Čínou.

K čemu dojde v případě, že se Západ pod vedením USA ocitne tváří tvář nepřekonatelné „protimocnosti“? Model založený na očekávání expanze a růstu ziskových marží se náhle zastaví, píše Zhok. Na obzoru se rýsuje systémová noční můra liberálně-kapitalistického modelu: ztráta horizontu expanze. A bez vyhlídky na expanzi se celý systém dostane do neřešitelné krize.

Kulturní faktor

Do hry vstupuje druhý protagonista současného scénáře vývoje, a to kulturní faktor. Západ je dnes charakterizován univerzalistickým, naturalistickým kulturním přístupem, který se interpretuje epistemicky, politicky i existenciálně jako poslední pravda ve všech rovinách. Západní kultura dobyla svět pro ctnosti svých zbraní, nikoliv pro sílu svých morálních ctností. A stále věří, že kultura schopná postavit tak účinné zbraně je jedinečně vnitřně pravdivá.

Tento naturalistický univerzalizmus, píše Zhok dále, vede k tomu, že Západ si nezvykl hodnotit historické a kulturní rozdíly. Dnes se Západ jeví jako kulturně neschopný pochopit svůj vlastní charakter dějinné determinace. Nevyvinul si totiž kulturní nástroje k tomu, aby si dovedl představit jiný svět nebo jiné světy.

Ve slepé uličce

Z kombinace obou těchto faktorů plyne podle autora následující obrázek. Západ pod vedením USA nemůže udržet svůj mocenský status, jenž stojí na perspektivě neomezené expanze. Na druhou stranu si ale neumí ani představit žádný alternativní model, protože sám sebe chápe jako poslední pravdu. Tato aporie vytváří tragický scénář.

Západ nemá žádný „plán B“, ale chápe, že „plán A“ je fyzicky neprosaditelný díky existenci protimocností. Snaží se proto, aby tyto protimocnosti zmizely. USA nemají jinou strategii než, podobně jako v minulosti, podříditi si současné euroasijské velmoci (Rusko, Čína, Írán). K tomuto podrobení může ovšem dojít jedině prostřednictvím konfliktu nebo otevřenou válkou či souhrnem hybridních válek.

Situaci v tomto bodě dramatizuje potřeba zvýšení produkce, která vede k tomu, že ačkoliv USA vědí, že se nemohou zapojit do otevřené (jaderné) války bez zábran, mají motivaci, aby se válka nevedla jenom v „nízkonapěťovém“ hybridním letadle (míněno izolovaně).

Zvýšení produkce v situaci, kdy už není možná fyzická expanze, lze zaručit pouze tehdy, budou-li současně vytvořeny pece, kde bude možné to, co se vyrobí, neustále spalovat. Je tu systémová potřeba vymýšlení kolosálních a krvavých potlačů – ty musí ničit nejen hmotné předměty, ale i lidské bytosti. (Při indiánském potlaču se obvykle rozdávalo nebo ničilo bohatství nebo cenné předměty, aby se tak demonstrovalo bohatství a moc vůdce – pozn. red.) Jinak řečeno, Západ pod vedením USA má zájem na tom, aby tekla krev ze „systémových ran“, výrobní síly jely na plný výkon a ziskové marže byly oživeny.

Podle autora se nabízejí dvě podoby těchto systémových ran: války a pandemie. Jen nové lidské oběti umožní, aby konečná pravda Západu obstála, věřilo se v ni a byla dál uctívána.

Jestliže se v širším povědomí evropských obyvatel nic nezmění, budou tyto dvě destruktivní karty vyneseny bez skrupulí a opakovaně.

AUTOR: Andrea Zhok

Překlad: Časopis Argument

[ZDROJ](#)